GAZETA TRANSILVANIEI.

REDACȚIUNEA ȘI ADMINISTRAȚIUNEA: BRAȘOVŬ, piața mare Nr. 22.

„GAZETA“ IESE ÎN FIECARE ḌI.

Pe unŭ anŭ 12 fior., pe șése lunĭ 6 fior., pe trei lunĭ 3 fior.
România și străinătate:
Pe anŭ 36 fr., pe șése lunĭ 18 fr., pe trei lunĭ 9 francĭ.

ANULŬ XLVIII.

SĔ PRENUMERĂ:
la poște, la librării și pe la dd. corespondențĭ.

ANUNCIURILE:
O seriă garmondŭ 6 cr. și timbru de 30 cr. v. a. pentru fiecare publicare

Scrisorĭ nefrancate nu se primescŭ. — Manuscripte nu se retrămitŭ.

Nr. 119. Joi 30 Maiu (11 Iunie) 1885.

Brașovŭ, 29 Maiu (10 Iunie) 1885.

De când s'a înființatŭ reuniunea maghiară de cultură în Clușiu, nu trece o ḍi fără de céртă. Se pare că acéstă reuniune a avutŭ chiar scopulŭ de a mări și perpetuá certurile și rivalitățile naționale și de a fi unŭ isvorŭ nesecatŭ alŭ agitărilorŭ în contra bunei înțelegerĭ dintre cetățenii patriei.

Cei ce au arboratŭ drapelulŭ maghiarisărei în Clușiu atacă cu o cutezanță din ḍi în ḍi mai mare pe toțĭ cari nu se declară pentru dânșii.

Reuniunea maghiară din Clușiu încă nicĭ nu este definitivŭ constituită și a și întreprinsŭ o campaniă ofensivă, alarmândŭ tótă țéra prin apelurile ce le-a adresatŭ comitatelorŭ, ca sĕ sprijinéscă scopurile și tendințele ce le urmăresce.

Unŭ astfelŭ de apelŭ au adresatŭ culturegletiștii și cătră comitatulŭ Brașovului. In adunarea de erĭ a representanței acestui comitatŭ s'a discutatŭ acestŭ apelŭ.

Era de prevĕḍutŭ, că rĕspunsulŭ comitatului Brașovŭ nu va fi favorabilŭ Clușienilorŭ, după ce Sașii și Românii formézá împreună în representanță o maioritate covêrșitóre. Cu tóte aceste publiculŭ de aici, iritatŭ cum este, aștéptă cu nerăbdare sĕ védă ce hotărîre va lua adunarea comitatensă în afacerea reuniuii din Clușiu.

Unii credeau că adunarea județénă dela noi va lua unŭ conclusŭ analogŭ cu acela al comitatului Sibiiu, alții se așteptau, ca membrii Români sĕ facă o propunere deosebită. Tóte aceste presupunerĭ nu s'au împlinitŭ. Comisiunea permanentă a făcutŭ în privința acésta o propunere de sine stătătóre, care după o mică discusiune s'a și primitŭ de cătră maioritatea membrilorŭ Sașĭ și Românĭ, refusându-se reuniunii maghiare din Clușiu orice concursŭ din parte-le.

Memorata hotărîre se resumă în următórele cuvinte: După ce representanța comitatului nu are nicĭ o garanțiă în privința aceea, că „culturegylet“-ulŭ din Clușiu se va ocupá esclusivŭ numai cu nobilitarea limbei maghiare și cu cultura Maghiarilorŭ și că nu va nisui la contopirea naționalitățilorŭ celorlalte cu rassa maghiară: comitatulŭ Brașovului, deși urmăresce cu bucuriă orĭ ce nisuințe pentru desvoltarea culturei naționale, se vede constrînsŭ de a respinge cererea societății din Clușiu.

Nu voimŭ sĕ mai cercetămŭ, décă conclusulŭ adusŭ, corĕspunde séu nu așteptărilorŭ publicului nemaghiarŭ. Ajunge că în punctulŭ principalŭ publiculŭ a fostŭ satisfăcutŭ prin acea, că adunarea comitatului a declaratŭ, că n'are încredere în scopurile și tendințele reuniunii maghiare din Clușiu.

Este fóte semnificativŭ, că pretutindenĭ unde s'a putută manifesta de sine stătator opiniunea Românilorŭ și a Sașilorŭ, s'a datŭ espresiune marei neîncrederĭ și îngrijirĭ ce domnesce în Ardélŭ în urma agitațiunei dușmănóse anti-române și anti-săsescĭ, ce s'a urzitŭ în Clușiu.

Puțină putere trebue că are lăudata cultură unguréscă, décă numai acolo unde Ungurii suntŭ stăpânii absoluțĭ ai situațiunei a fostŭ cu putință a stórce dela representanțele județene unŭ rĕspunsŭ mai favorabilŭ pentru reuniunea maghiară din Clușiu.

Neîncrederea ce a cuprinsŭ tóte păturile societății nemaghiare din acéstă țéră, față cu mișcarea maghiară pornită din Clușiu, mai dovedesce, că nisuințele lorŭ nu se bucură de nicĭ o simpatiă între nemaghiarĭ și că aceștia se simtŭ fórte amenințațĭ din partea conlocuitorilorŭ lorŭ Maghiarĭ.

Dacă acésta a fostŭ scopulŭ „cultur-egylet“-ului din Clușiu, atunci mărturisimŭ, că și l'a ajunsŭ fórte curêndŭ, încă înainte de a se fi constituitŭ definitivŭ acea reuniune.

Ḍiarulŭ maghiarŭ din Clușiu, care stă în fruntea mișcării ne spune, că în curêndŭ se va ținé și adunarea constituantă a „cultur-egylet“-lui și este de părere, că acéstă adunare sĕ fiă împreunată cu ovațiunĭ demonstrative, ca sĕ se mai urce cu câteva grade „însuflețirea patriotică.“

Maghiarii șoviniștĭ voescŭ sĕ ne dea cu acéstă ocasiune unŭ rĕspunsŭ imposantŭ la demonstrațiunile ce pretindŭ ei că le faceemŭ în contra statului și a constituțiunei ungurescĭ.

Până acum noi nemaghiarii din Ardélŭ neamŭ mărginitŭ la aceea de a combate prin presă și prin adunărĭ publice tendințele dușmănóse ale celorŭ cu „cultur-egylet“-ulŭ. Ar fi timpulŭ credemŭ, ca sĕ ne gândimŭ de-a luá totodată mĕsurile de lipsă spre a ne puté apĕra în modŭ efectivŭ în contra furtunei ce se ridică asupra capului nostru.

O CONVORBIRE CU GENERALULŬ LUMSDEN.

Generalulŭ englesŭ Lumsden în drumulŭ sĕu spre Londra a avutŭ la 4 Iuniu o convorbire cu corespondentulŭ din Viena alŭ ḍiarului „Times.“ „Corespondența politică“ comunică următórele despre acéstă convorbire:

»Generalulŭ Lumsden a declaratŭ fără nicĭ o reservă, că se simte tare ofensatŭ de modulŭ cum s'a purtatŭ cu elŭ cabinetulŭ englesŭ. In totŭ Orientulŭ se vorbesce acum, că în Londra cuvintele lui Komaroff au o valóre mai mare decâtŭ ale sale; trebue sĕ se crédă, că d. Gladstone a sciutŭ pré bine ce impresiune va produce în Orientŭ o asemenea procedură, și se crede decĭ în dreptŭ a presupune, că d. Gladstone doresce a rĕspândi astfelŭ de idei și că raportulŭ generalului rusŭ Komaroff în privința incidentului dela Penjdeh a fostŭ mai multŭ credutŭ în Londra decâtŭ alŭ sĕu, pentru că d. Gladstone a vruŭ sĕ evite cabinetului sĕu necesitatea de a cere satisfacțiune dela guvernulŭ rusŭ.

Lumsden a declaratŭ că datoria îi impune de a susține cu cea mai mare tăriă, că acțiunea generalului Komaroff este o agresiune neprovocată și nejustificabilă. După părerea lui Lumsden, cabinetulŭ englesŭ a comisŭ o mare greșală mai întâiu cu evacuarea Kandaharului și pe urmă prin încrederea dată diplomației rusescĭ, care lasă multŭ de dorită în ceea ce privesce iubirea de adevĕrŭ. „Eu însumĭ, ḍise generalulŭ Lumsden, amŭ declaratŭ în modŭ formalŭ Afganilorŭ, pe basa asigurărilorŭ ce mi s'au datŭ de autoritățile rusescĭ, că nu trebue sĕ se témă a fi atacațĭ de trupele țarului, și ataculŭ totușĭ s'a sĕvĕrșitŭ. Englitera s'a făcutŭ de rîsŭ; iar lăsândŭ nerĕsbunatŭ acestŭ faptŭ rusescŭ, Englesii își atragŭ dușmănia Afganilorŭ. E unŭ lucru de netăgăduitŭ, că prestigiulŭ Englitereĭ între Afganĭ s'a sdruncinatŭ și acéstă sdruncinare este și mai mare în India.«

Lumsden n'a avutŭ nicĭ o întâlnire cu generalulŭ Komaroff, dar a conferitŭ cu colonelulŭ Alikhanoff, pe care-lŭ represintă dreptŭ unŭ bărbatŭ fórte abilŭ, unŭ limbistŭ eminentŭ și unŭ desemnatorŭ prefectŭ. Alikhanoff a declaratŭ că este peste putință, ca Rușii sĕ se mulțuméscă cu unŭ miserabilŭ peticŭ de pămêntŭ lângă granița afgană; ei aspiră sĕ ajungă la Heratŭ, ér pe urmă și mai departe.

Lumsdenŭ este de părere, că lucrările comisiunii de delimitare a frontierei potŭ sĕ dureze anĭ întregĭ, căcĭ Rușii exceléză în arta tărăgănirei. Tendința evidentă a politicei lorŭ este de a ține pendinte cestiunea, până ce împregiurările le vorŭ permite a'șĭ formula nouĕle lorŭ pretențiunĭ. Dacă Englitera va sta nepăsătóre și va neglige de a se opune la înaintarea Rușilorŭ, ea însă'șĭ va fi rĕspunḍĕtóre pentru consecințele desastróse ale unei atarĭ negligențe. Intre altele generalulŭ a stabilitŭ, că Rușii suntŭ în posițiunea de a trimite canoniere din marea Baltică în marea Caspică prin mai multe canalurĭ și fluvii și a transporta trupe pe acéstă cale, și că acum mai bine ca 150 vapóre străbatŭ marea Caspică. Pe de altă parte a constatatŭ, că domnesce o mare agitațiune printre triburile turcomane, ér principele Dondukoff Carsacoff este și elŭ fórte nepopularŭ. Afară de acésta Rusia 'șĭ-a vătămatŭ fórte multŭ impuindŭ nisce taxe enorme asupra mărfurilorŭ ce se importă în Baku. Acéstă urcare a tarifelorŭ s'a făcutŭ în urma promisiunii date de cătră Țarŭ comercianțilorŭ din Moscva, dar consecința a fostŭ, că comerciulŭ a dispărutŭ apróре cu desĕvîrșire din Baku.

Lumsden vrea sĕ arăte cu acésta, că împrejurările erau favorabile Angliei pentru unŭ rĕsboiu cu Rusia.

Epidemia maghiairisării.

Seceta ce bântue ne-a cam tăiatŭ speranța că vomŭ avé o bună recoltă de ciupercĭ. In schimbŭ însĕ resolta va fi abundentă în reuniunĭ de maghiarisare.

Două fabricĭ marĭ cu filiale avem până acum, de a face Maghiarĭ: una în Ungaria de susŭ și alta în Ardélŭ, ér a treia e pe drumŭ de a se înființa în Ungaria de sudŭ. In Ungaria de susŭ și în cea de sudŭ e panslavismulŭ, ér în Ardélŭ dacoromanismulŭ plus pangermanismulŭ, care sapă la temelia statului. Prin urmare acestĭ trei șerpĭ trebuiescŭ înfrânațĭ, sĕ nu se mai uite unulŭ la Neva, altulŭ la Dâmbovița și celălaltŭ la Sprea.

Așa povestesce legenda cea mai nouă maghiară, de care până acum noi nu sciamŭ nimicŭ.

„Spiritŭ patrioticŭ pentru idea de statŭ maghiarŭ le lipsesce acestorŭ șerpĭ“, e córda pe care cântă întréga presă maghiară-jidană-arménă.

„Patrioții“, dela „Budapesti Hirlap“ în numĕrulŭ dela 5 Iuniu n. povestescŭ lucrurĭ fórte interesante în acéstă privință, dovadă că suntŭ întregĭ la capŭ și celŭ ce nu'i va crede nu este „patriotŭ“. Étă mitulŭ:

»Ardealulŭ, frumosulŭ Ardealŭ, este primejdia Ungariei. Cu acésta se scusau până acuma. Pe timpulŭ, când nu mai esista Ungaria, Ardealulŭ a esistatŭ, și 180 de anĭ a apĕratŭ cu arma la umĕrŭ libertatea unguréscă, și a cultivatŭ cu iubire limba maghiară. Luptele au consumatŭ ungurimea, și valachismulŭ a copleșitŭ țéra. Valea Murĕșului e inima țerei. Cine stăpânesce valea Murĕșului, acela stăpânesce Ardealulŭ. Aicĭ au locuitŭ Ungurii odinióră. De câte orĭ a nĕvălitŭ Turculŭ, pe aicĭ a prĕdatŭ, și de aicĭ a dusŭ la robiă în Asia mică poporulŭ, și din nepotulŭ Ungurului, elŭ a făcutŭ osmanlii«.

»După ce pașa turcescŭ s'a retrasŭ cu armata sa, în satele pĕrjolite, pe locurile părăsite s'au așeḍatŭ Valachii din munțĭ, căcĭ pre ei nu i-a turburatŭ prin pădurĭ armata turcéscă, și nu le-a aprinsŭ satele scutite prin desișe. După aceea a venitŭ Neamțulŭ. Și elŭ a purtatŭ rĕsboiŭ pe valea Murĕșului și a amărâtŭ pe Ungurŭ, confiscândŭ și strămutorândŭ'i averea. De Valachĭ nicĭ odată nu s'a atinsŭ. Venindŭ valachismulŭ la putere, și-a însușitŭ sie'șĭ totŭ pământulŭ. Horia și Cloșca s'au resculatŭ în Huniadóră, au ucisŭ pre domnii de pămêntŭ au pretinsŭ apoi pentru sine întregŭ Ardélulŭ, și acesta ca națiune politică pe basa dreptului aviticŭ, uitându'șĭ cu totulŭ de Aschilĕu. Bĕtrânulŭ Nopcia din prefectŭ la Huniadóră dorea sĕ ajungă principe în Ardealŭ, și elŭ

credea, că Valachii ilŭ vorŭ şi alege. Aceştia apoi prin Bradŭ, Zlatna, Aiudŭ, şi pre unde au ajunsŭ ucidéu pre Ungurĭ pentru a'i pustii. Astfelŭ au peritŭ Ungurii din Ardélŭ în cele trei sute de anĭ din urmă, şi acuma nu mai poţĭ cunóse Ardealulŭ. Ungurescŭ a fostŭ elŭ o miă de anĭ, acuma elŭ e valachŭ, şi numai cele patru comitate sĕcuescĭ se mai susţinŭ cu bărbăţiă, fără a fi sprijinite destulŭ de cătră guvernele ungurescĭ, carĭ au urmatŭ domnirei de 18 anĭ a Nemţilorŭ, şi carĭ acuma de 18 anĭ facŭ la politică fără a fi ajutatŭ câtŭ de puţinŭ maghiarismului ardeleanŭ.‘

„In cele din urmă acesta, vĕḑêndŭ că în decursulŭ timpului sub protecţia alianţei austro-muscălescĭ şi a contelui Andrássy de Csikszentkiraly s'a făcutŭ unŭ regatŭ romănescŭ, şi de aci 2,400,000 de valachĭ credŭ că regele lorŭ este celŭ alŭ Valachilorŭ şi nu celŭ ungurescŭ, a recunoscutŭ că esistenţa sa e în pericolŭ, şi elŭ — maghiarismulŭ din Ardealŭ — s'a reculesŭ şi a decisŭ sĕ nu-şĭ lase peirei patria şi naţiunea. Insufleţire naţională a cuprinsŭ decĭ Ardélulŭ şi s'a făcutŭ reuniunea de maghiarisare. Până acuma stă la disposiţia ei unŭ capitalŭ bunicelŭ, ca fondŭ pentru apostolii maghiarismului, spre a-şĭ continua lucrarea. Suma nu este mare.«

»Noi n'avemŭ sĕ cumpĕrămŭ Ardélulŭ, trebue sĕ-lŭ recucerimŭ. Prin lucrare trebue sĕ rescumpĕrămŭ, ceea ce prin desastre amŭ perdutŭ. *Dela Aradŭ până la Gyergyó-Szent-Miklos sĕ maghiarisămŭ valea Murĕşului*, acésta e problema cea ardĕtóre. Când o vomŭ face acésta, atuncĭ amŭ salvatŭ Ardélulŭ. Acţiunea trebuie concentrată. Drumulŭ de ferŭ sĕ facă drum maghiarisărei. Aradulŭ, Rodna-Lipova, Deva, Pischi, Orĕştiă, Vinţulŭ de josŭ, Alba-Iulia, Aiudulŭ, Uióra, Vinţulŭ de susŭ, Murĕşŭ-Oşorheiulŭ suntŭ punctele, de unde are sĕ pornéscă lucrarea pentru maghiarisare. Trebue sĕ apucămŭ bine lucrulŭ. Esemplulŭ cu colonia dela Pischi ne dovedesce, că în scurtŭ timpŭ multŭ putemŭ face. Acolo din şése comune 110 copii valachĭ învaţă ungaresce, şi ei învaţă bucurosŭ, căcĭ nu suntŭ siliţĭ (?) Din acésta potŭ lua învĕţătură toţĭ, câţĭ conducŭ învĕţămentulŭ publicŭ în Ardealŭ. Sĕ ia aminte episcopii Lónhárd din Alba-Iulia, şi Szabó din Gherla, Szasz Domokós din Clujiŭ, statulŭ romano-catolicŭ din Ardélŭ, reuniunea de maghiarisare din Ardealŭ, mai cu sémă însĕ comitatele ardelene, prefecţii, solgăbirĕii şi inspectorii de scóle. Se póte lucra cu succesŭ, numai bunăvoinţă sĕ fiă.«

»Décă inspectorulŭ de scóle Rethy Lajos în celŭ mai valachicŭ comitatŭ, cu care numai celŭ alŭ Sibiiului, Făgăraşului şi Bistriţa-Nĕsĕudului se póte asĕmĕna, în alŭ Huniădórei a putută sĕ ajungă la atâta fericire că astăḑĭ 5000 de copii valachĭ învaţă ungaresce, pentru ce sĕ nu pótă face totŭ aşa şi Gáspár János în Alba inferióră, Trauschenfels Emil în Sibiiu, Schreiber Ferencz în Găgăraşŭ, Koós Ferencz în Braşovŭ, Szeremley Lajos în Năsĕudŭ etc. Sĕ emuleze spre a-şĭ câştiga merite la recunoscinţa patriei.«

»Problema este: Sĕ păstrămŭ Ardélulŭ Ungariei. Sĕ facemŭ ca ceea ce odinióră a fostŭ maghiarŭ sĕ devină érăşĭ ceea ce a fostŭ. Sĕ fericimŭ poporulŭ prin aceea că l'am maghiarisatŭ.«

SCIRILE ḐILEI.

„Pester Lloyd« a primitŭ din Cincĭ bisericĭ următórea telegramă: »Deputaţii Beksics şi Antal au sositŭ aci în interesulŭ formării unei »reuniunĭ de cultură maghiară‘. In conferinţa ce s'a ţinutŭ, Beksics a vorbitŭ o óră şi jumĕtate, ḑicêndŭ că némulŭ ungurescŭ, respective „idea de statŭ maghiarŭ« e periclitată în Ardélŭ prin dacoromanismŭ şi în ţinutulŭ dintre Drava şi Sava prin slavismulŭ de sudŭ. Decĭ în aceste părţĭ trebue sĕ se lucreze«. Propunerea »d'a se perde timpulŭ« s'a primitŭ cu entusiasmŭ.

—0—

Delegaţii halei comercianţilorŭ de porcĭ din Steinbruch, Pfeiffer şi Baumann, au mulţămitŭ ministrului de comerţŭ Paul Szecheny pentru dispositiunea energică şi salutară luată cu transportulŭ de porcĭ înapoiatŭ la Sibiu. Ministrulŭ s'a simţitŭ măgulitŭ şi a promisŭ că totŭ aşa va face şi altă dată. Sĕ nu se uite însă că porcii au fostŭ sănătoşĭ.

—0—

Funcţionarii institutului de nebunĭ din Sibiu în numĕrŭ de şése s'au făcutŭ membri fundatorĭ ai reuniunei de maghiarisare din Clujiu cu câte 100 fl.

—0—

Ministeriulŭ honveḑilorŭ lucréză unŭ proiectŭ de lege pentru organisarea glótelorŭ poporului. Proiectulŭ se va desbate de consiliulŭ de ministri încă în véra acésta.

—0—

De câteva ḑile domnesce mare spaimă în Deva. Inainte cu câteva sĕptĕmânĭ unŭ câne turbatŭ a muşcatŭ unŭ copilŭ de $4^1/_2$ anĭ, care după 8 sĕptĕmânĭ a turbatŭ espirândŭ după chinurĭ de 2 ḑile. Unŭ altŭ câne bănuitŭ de turbare a muşcatŭ pe servitórea, pe când ilŭ lega, de mână; ea a fostŭ dusă în spitalŭ. S'au luatŭ mĕsurĭ energice.

—0—

Rusia a rĕspunsŭ cu mare precisiune la ridicarea vămii din partea Germaniei. Ţarulŭ a sancţionatŭ ridicarea vămii pe o mulţime de producte germane. Acelésĭ mĕsurĭ le va lua în contra Germaniei şi Elveţia şi póte şi alte state.

—0—

Archimandritulŭ şi vicarulŭ metropolitanŭ din Cernăuţĭ S. S. Arcadie Ciupercovicĭ s'a alesŭ deputatŭ dietalŭ în colegiulŭ ântêiu alŭ marilorŭ proprietarĭ, ér în colegiulŭ alŭ doilea s'au alesŭ br. Victor Stircea şi cav. Dr. M Grigorcea.

—0—

La 4 Iuniu n. s'au întêmplatŭ în Pesta 4 sinuciderĭ. E mirare că tocmai în centrulŭ Eldoradului unguresců îşĭ urăscŭ ómenii viaţa.

—0—

Ministrulŭ afacerilorŭ streine românŭ face cunoscutŭ, că esportulŭ porcilorŭ din România se póte face prin graniţa austro-română (Bucovina).

—0—

Inmormêntarea A. S. R. Prinţului Carolŭ Antonŭ de Hohenzollern s'a făcutŭ în mijloculŭ unei marĭ afluenţe de poporaţiune care însoţea pe principĭ, pe generalĭ, autorităţile civile şi eclesiastice, pe representanţii deosebitelorŭ puterĭ şi deputaţiunile trimise de regimentele alŭ cărorŭ şefŭ era Prinţulŭ Antonŭ. După serviciulŭ funebru, rĕmăşiţele mortale fură transportate dela biserică la mormêntulŭ menitŭ a-le primi. In urma cosciugului mergea Prinţulŭ moştenitorŭ alŭ Germaniei, avêndŭ alăturea pe Regele României şi pe Prinţulŭ Leopoldŭ, după care urmau marele duce de Baden, ducele de Anhalt, Prinţulŭ Wilhelm de Würtemberg, Prinţulŭ de Fürstenberg şi alte personagii princiare. Sosindŭ la Sigmaringen, Prinţulŭ imperialŭ alŭ Germaniei s'a dusŭ sĕ depună o coronă pe cosciugulŭ ilustrului decedatŭ.

—0—

Unŭ ḑiarŭ francesŭ citéză, între medaliaţii salonului din Parisŭ, pe unŭ tênĕrŭ sculptorŭ românŭ, anume d. Constantinŭ Ionescu. Acestŭ domnŭ, spune »Telegrafulŭ,‘ a plecatŭ acum trei anĭ în străinĕtate, unde prin talentŭ şi muncă a putută sĕ se distingă.

—0—

Mai mulţĭ artiştĭ dela Teatru Naţionalŭ din Bucurescĭ vorŭ pleca, spune „Romănulŭ,« la finele lunei la Cernăuţĭ şi Chişeneu, unde vorŭ da câte-va representaţiunĭ începêndŭ cu »Fântâna Blandusiei«

—0—

»Curierulŭ Botoşanilorŭ« comunică, că în ḑiua de 20 Maiu a căḑutŭ piatră în comuna Dumbrăvenĭ, plasa Siretului, care a causatŭ pagube aprópe de 40,000 fălcĭ de sĕmĕnăturĭ.

—0—

Dela 1 Ianuariu până la finele lui Aprilie a. c. au emigratŭ din Germania 37,347 ómenĭ. Mare trebue sĕ fiă miseria şi în puternica Germaniă.

—0—

Unŭ incendiu a distrusŭ 300 de case în Constantinopole, spune o telegramă dela 27 Maiu.

—0—

Camera francesă a primitŭ definitivŭ scrutinulŭ pe liste cu modificările făcute de senatŭ.

O glossă caracteristică.

Deşiu 1 Iuniu 1885.

Ḑilele aceste 'mĭ căḑu în mână unŭ compendiu alŭ articlilorŭ de lege din 1868 în limba maghiară. La articululŭ de lege XLIV din acelaşŭ, unde se face introducerea la legea de egală îndreptăţire, cuvintele: »az oszthatlan egységes magyar nemzetet...« (naţiunea maghiară unitară nedivisibilă) suntŭ sublimate cu cerusă vênĕtă şi pe marginea cărţiĭ se află următórea glossă făcută de unŭ Maghiarŭ în anulŭ 1870, care şi astăḑĭ trăiesce, dér însĕ nu mai multŭ în aceleaşĭ convingerĭ, precum ne-a doveditŭ cu ocasiunea adunărei marcate din 11 Maiu a. c. Étă glossa cu semnele ei:

!!! a »politikai nemzet,« fogalomnak egészen uj és szokatlan de az Europai államokban esmeretlen lévén; nállunk sem lehet és nincsen értelme — ha csakugyan értelmezni akarjuk, annyit teszen: »uralgó nemzet« tehát a ki uralogni kíván a többi nemzetek felett, ha nem is magyar, azzá kell magát hazudni. — O tempora o mores! o elsülyedt erkölcs — o emberteleneég és o haszontalan gőg, — o emberiség ellenes tendentia, — o ellenmondása az örök igazságnak — o kárhozatos istentelen eszme — o emberi gyarloság! o szerencsétlen eszme! miért asál másnak sirt, magad hullasz bele.

In traducere românéscă: !!! conceptulŭ de „naţiune politică« este cu totulŭ nou şi neîndatinatŭ, dér fiindcă în staturile Europei este necunoscutŭ, nicĭ la noi nu póte fi şi nu are înţelesŭ, şi décă totuşĭ voimŭ a-i da înţelesŭ, acésta e: »naţiune domnitóre.‘ Prin urmare cine voiesce sĕ domnéscă preste celelalte naţiunĭ şi de nu este Maghiarŭ, trebue minţindŭ sĕ se dea de Maghiarŭ. O tempora o mores! o moravurĭ decăḑute! neomenire şi superbiă netrebnică, o tendinţă contrară omenirei! contraḑicere a adevĕrului eternŭ, ideă perniciósă şi fără de Dumneḑeu! o impotenţă omenéscă, ideă nenorocită! pentru ce sapĭ altuia mormêntŭ, tu însă'ţi vei cădé întrînsulŭ.

Aceste credŭ, că nu mai au lipsă de nicĭ unŭ comentarŭ. *i. s.*

Afacerea porcilorŭ înapoiaţĭ.

„Siebenbürgisch-Deutsches Tageblatt“ de Marţĭ 9 Iuniu scrie următórele:

»In faţa sensaţiunĭ ce a provocat'o înapoiarea din Steinbruch la Sibiiu a transportului de porcĭ declaraţĭ bolnavĭ, dar în adevĕrŭ sănătoşĭ, atragemŭ atenţiunea autorităţilorŭ asupra următórei scirĭ, ce amŭ primit'o din Haşagŭ, comit. Târnava mare, cu data 7 Iuniu n:

„Intre porcĭ există atâtŭ aci, câtŭ şi în mai multe comune învecinate o bólă epidemică, de care au crepatŭ aci mai multŭ de 100 de bucăţĭ. Semnele bólei suntŭ următórele: Porculŭ începe a tuşĭ, apoi urméză obosélă, sete şi ferbinţélă; pofta de mâncare se perde dar nu de totŭ, ba la unii se chiar măresce în ceasulŭ din urmă. De convulsiunĭ porculŭ se schimbă deja în ḑiua ântêia a îmbolnăvirii. La cei crepaţĭ se arată evidentŭ bóla la plumânĭ. Vre unŭ veterinarŭ însĕ n'a fostŭ în comună, probabilŭ că primăria (respective notarulŭ comunalŭ, care de presentŭ representéză înafară oficiulŭ comunalŭ) încă nu a făcutŭ arătare. Cadavrele putreḑite şi neîngropate ce ḑacŭ cu ḑecile pre câmpurĭ şi prin şanţurĭ rĕspândescŭ unŭ mirosŭ greţosŭ, din care póte resulta pentru locuitorĭ celŭ mai mare rĕu.«

La aceste „Sieb.-D.-Tageblatt“ observă:

„Simptomele aci descrise nu s'au ivitŭ la nicĭ unŭ porcŭ dintre cei înapoiaţĭ dela Steinbruch la Sibiiu. Impregiurarea, că veterinarii de statŭ trimişĭ dela Budapesta, pre lângă visitarea cea mai strictă şi mai scrupulósă, din unŭ transportŭ de preste 300 de porcĭ au putută sĕ declare numai pe trei ca suspecţĭ, vorbesce în contra posibilităţii ca aceia sĕ fie bolnavĭ de gură şi unghii, cu atâtŭ mai vêrtosŭ că acéstă bólă, considerândŭ caracterulŭ ei epidemicŭ, trebuia sĕ cuprindă sigurŭ şi pe ceilalţĭ 339 de porcĭ din acelŭ transportŭ. Din tóte aceste resultă cu siguritate, că în Pesta s'au prea pripitŭ, ba chiar că guvernulŭ a căḑutŭ jertfă intereselorŭ individuale a câtorva neguţătorĭ de porcĭ din Steinbruch‘.

Esposiţia de tablourĭ în Bucurescĭ.

Cetimŭ în „Românulŭ:«

»Joi se deschide o esposiţiă de tablourĭ la Intimŭ-clubŭ. Acésta e o inovaţiă pentru capitala României, care simţea de multŭ lipsa unui salonŭ. Toţĭ amatorii de bele-arte, toţĭ cunoscĕtorii, în fine lumea intelectuală, cultivată şi elegantă trebue sĕ aplaude la acéstă serbare şi s'o încurajeze. Intimŭ-clubŭ, cercŭ artisticŭ înainte de tóte, îşĭ urmăresce idea, nu rĕmâne dér decâtŭ publiculŭ s'o sprijinéscă. Ospelulŭ în care se face esposiţia e spaţiosŭ şi fórte bine situatŭ, calea Victoriei, alăturĭ cu Jocheulŭ. Salonulŭ celŭ mare a fostŭ arangiatŭ pentru circumstanţă într'unŭ modŭ splendidŭ.

Câteva indiscreţiunĭ înaintea deşchiderei. Tóte camerile frumosŭ şi lucsosŭ mobilate suntŭ pline cu obiecte de valóre. In salonulŭ celŭ mare printre numĕrósele tablourĭ, se vĕdŭ »Smărdanulŭ,« maqueta şi originalulŭ de d. Grigorescu; »Curcanulŭ,« »Vedeta‘ şi »Sentinela« ale aceluiaşĭ pictorŭ; »Vĕrfulŭ cu dorŭ,« vestitulŭ tablou cumpĕratŭ de d. M. Blaremberg şi două portrete à sensation de d. Mirea etc.. Graciósele d-ne care au trimisŭ opere d'ale d-lorŭ suntŭ d-na Valentina Bibescu, o aquarellă după Hamon, portretulŭ à la gouache a fondatorului familiei de Chimay, două portiere aquarelă pe postavŭ şi două panourĭ de uşă. D-na Olga Stolojeanu trei micĭ tablourĭ graţióse. Mai suntŭ şi d-şóre şi d-nĭ şi mulţĭ pictorĭ din ţéră. In fine esposiţia va fi fórte frumósă şi una din cele mai complecte din câte a fostŭ până acum. Mercurĭ la patru óre, Presa este invitată în salónele cercului ca sĕ vadă în intimitate acéstă esposiţiă, pentru ca critica sĕ pótă sĕ-şĭ facă apreciările în linişte.

Preţurile intrărei suntŭ de unŭ francŭ de persónă, Sâmbătă doi francĭ şi Dumineca 50 banĭ. La intrare se găsescŭ cataloge imprimate.

Cestiunĭ economice

(Urmare şi fine).

2. Cursulŭ pomologicŭ s'a ţinutŭ Sâmbătă. 30 Maiu n. începêndŭ dela 3 óre după amedĭ, în spaţiósa grădină a d-lui advocatŭ Bachmayer pe livadea poştii. Mai mulţĭ ascultătorĭ de diferită posiţiă au luatŭ parte şi la acéstă convorbire culturală. S'a percursŭ aprópe tótă grădina, carea mĕsură în estensiune peste 16 jugĕre şi carea are din distanţă în distanţă vr'o 15 table de şcóle

de altoitŭ în estensiune destulŭ de mare; pe teritoriulŭ ei afară de tablele numite se află pomĭ şi arborĭ de diferite mărimĭ şi soiurĭ, dând astfelŭ întregului unŭ aspectŭ dintre cele mai frumóse; considerându-se apoi şi posiţia, ce o are grădina în formă de terasă cu perspectivă ostică, se póte afirma cu dreptŭ cuvêntŭ, că aci se oferă omului cele mai plăcute ocasiunĭ de desfătare. Era să uitŭ a menţiona numerósele fântânĭ şi cisterne, carĭ înlesnescŭ fórte multŭ adăparea grădinei în timpulŭ secetei ameninţătóre.

Cultura raţională a pomilorŭ practicată de d. Bachmayer a oferitŭ participanţilorŭ acestui cursŭ o adevĕrată mulţămire. Pe câtŭ de diferite erau tablele şcólei de altoitŭ, pe atâtŭ de diferiţĭ erau şi pomii cultivaţĭ de ele şi pe atâtŭ de diferite erau şi metodele culturei lor, carĭ tóte au fostŭ chiarificate şi esplicate din partea d-lui prelegĕtorŭ; adjustarea locului de florĭ dinaintea vilei din mijloculŭ grădinei încă are unŭ aspectŭ pe câtŭ de variatŭ pe atâtŭ şi de esteticŭ. După percurgerea grădinei în modulŭ arĕtatŭ, s'au datŭ nouĕ esplicărĭ şi mai detaiate din partea d-lui prelegĕtorŭ într'unŭ foişorŭ din mijloculŭ grădinei. Ni s'a spusŭ despre unŭ considerabilŭ numĕrŭ de soiurĭ de pomĭ şi arborĭ, nobilitaţĭ totŭ sub mâna şi sub îngrijirea d-lui prelegĕtorŭ, ceeace dă o garanţiă sigură despre veritabilitatea nobilitării esemplarelorŭ vêndute pentru iubitorii de grădinĭ frumóse şi totodată şi folositóre.

Eu din parte'mĭ nu potŭ decâtŭ să 'mĭ esprimŭ simţĕmintele mele de mulţămire pentru frumósele lucrărĭ observate în grădina d-lui Bachmayer, precum şi mulţămita mea căldurósă pentru bunăvoinţa cu carea ne-a întêmpinatŭ în tóte esplicările d-sale şi la tóte întrebările ascultătorilorŭ.

In fine nu potŭ încheia aceste împărtăşirĭ fără de a face modesta observare, că ar fi fórte bine, când s'ar pune şi la noi mai mare pondŭ pe astfelŭ de cestiunĭ.

Unŭ participantŭ.

Studentulŭ în dreptŭ din Cluşiu d. Draia ne trimite unŭ altŭ rĕspunsŭ spre apĕrarea sa, nu aşa de lungŭ ca celŭ dintêiu, dar totuşĭ pre lungŭ ca sĕ'lŭ putemŭ publica în tótă estinderea sa. Ca sĕ'i dovedimŭ însĕ, că nu voimŭ sĕ'i facemŭ inposibilă apĕrarea, publicămŭ pe câtŭ ne értă spaţiulŭ părţile esenţiale din rĕspunsulŭ dsale, lăsându'lŭ la apreţiarea cetitorului.

După ce amintesce de rĕspunsulŭ ce i-amŭ datŭ în fóia nóstră, d Draia ḑice între altele:

Cluşiu, Maiu 1885.

In numĕrulŭ 80 alŭ „Gazetei" se află unŭ articulŭ cu datulŭ din Cluşiu. Intre şirurile acesui articulŭ am găsitŭ pasage întregĭ, cari au dreptŭ scopŭ de a mĕ calumnia, de a mĕ cualifica ca pe unŭ om care aş fi capabilŭ a'mi vinde sufletulŭ pentru unŭ blidŭ de linte, în carĭ sunt declaratŭ de trădătorŭ. Publiculŭ e mare, ér vocea presei pĕtrunḑĕtóre şi publiculŭ mare adeseori nu cercetéză dacă unŭ respectivŭ anonimŭ aduce la publicitate lucrurĭ adevĕrate ori neadevĕrate, dacă óre corespundŭ adevĕratei stărĭ a lucrurilorŭ, ori suntŭ numai nisce calumnii şi astfelŭ inducŭ în eróre opiniunea publică.

Inainte de tóte însĕ, sĕ'mi fie dată ocasiunea aicĭ, spre evitarea ori cărei neînţelegerĭ, a esprima aceea, că masa tinerilorŭ, cari formézā junimea adevĕrată nu este şi nici póte fi de acordŭ cu cele scrise în respectiva corespodenţă, căcĭ acésta este seriósă, scie pĕtrunde în meritulŭ lucrului, nu dă ocasiune la scandalurĭ, ci îşi vede de socotelele sale, trăindŭ cu tótă lumea în armoniă. Opiniunea exprimată în articululŭ amintitŭ nu este alta decât o opiniune particulară, provenitóre nu din vre unŭ interesŭ adevĕratŭ generalŭ, ci din rîvnă personală, vanitate, sĕu din simplă maliţiă.

Inainte de tóte dar trebuie sĕ declarŭ, că totŭ ceeace se ḑice în amintitulŭ articulŭ despre mine, nu suntŭ altŭ ceva, decâtŭ scornīturĭ grosolane, carĭ n'au altŭ scopŭ, decât de a mĕ calumnia, a mĕ înegrì cu epitetele cele mai urîte, carĭ provinŭ dela unŭ omŭ ce se simte póte împinsŭ spre a face rĕu, spre a calumnia pe alţii, a aduce faptele altora înaintea publicului înegrite, nu aşa precum sunt în realitate, ci sucite.

Neadevĕrŭ grosolanŭ şi calumniă este acea d. e., că eu am negatŭ adevĕrulŭ. Eu n'am negatŭ nimicŭ, am spusŭ faptulŭ cum a statŭ în adevĕrŭ, fără de cea mai mică schimbare şi nimenea n'arŭ puté-o lua acésta în nume de rĕu, afară de unulŭ ca acela, care din invidiă se vede indignatŭ, că cineva dintr'unŭ lucru, în care a fostŭ încurcatŭ dimpreună póte cu elŭ, a scăpatŭ nepedepsitŭ, în vreme ce elŭ a trebuitŭ sĕ îndure óre care pedépsă.

Sĕ vedemŭ, că pe ce basă „se ḑice", că eu n'am spusŭ adevĕrulŭ, dimpreună cu ceilalţĭ „toţĭ":

Intr'o ḑi a lui Februarie, mi se întêmplă sĕ am întêlnire cu dl M., în societatea căruia mai era atuncĭ şi unŭ altulŭ. Dl M. îmĭ spune, că voiesce a telegrafa dlorŭ Bariţiu şi Slavicĭ la Sibiiu, şi'mĭ întinde o listă, în care erau înscrişĭ până atuncea vre-o 5—6 inşĭ, cu scopulŭ, de a mĕ înscrie şi eu cu câtva, spre a putea astfelŭ cu banĭ adunaţĭ expeda depeşa. Eu fiindŭ ocupatŭ şi grăbindu-mĕ la prelegere pe deoparte, ér pe de alta reflectândŭ puţinŭ şi la urmările, ce arŭ putea resulta din espedarea unei atarĭ depeşe, analogŭ cu scandalurile întêmplate în anulŭ trecutŭ, am rĕspunsŭ: „eu frate n'am bani". Dl M. la auḑulŭ cuvintelorŭ mele înjurândŭ îmĭ replicà: „tu nu vrei, altulŭ nu vrea. telegrafezŭ în numele meu", la auḑulŭ cărora depărtându-ne unulŭ de altulŭ, 'i-am ḑisŭ „treaba ta".

Din aceste decĭ póte deduce orĭ ce omŭ cu minte, că nimenea nu putea conta pe mine, întocmai ca nicĭ pe ceilalţĭ tinerĭ, totŭ asemenea şi acum că în casulŭ de faţă consimţĕmentulŭ în totŭ cazulŭ trebue sĕ se ia identificatŭ cu contribuirea la spese. Dar sĕ vedemŭ desvoltarea mai departe a lucrurilorŭ.

Intentândŭ cercetare disciplinară senatulŭ univ., si făcêndu-se între altele întrebare şi despre aceia, carĭ au contribuitŭ cu parale şi au consimţitŭ la espedarea depeşei, ce sĕ veḑĭ, că între acea »junime universitară« constătătóre din vr'o 8—9 inşĭ, notaţĭ prin scrisóre din partea d-nului M., suntŭ şi eu insinuatŭ.

Inţelegêndŭ eu îndată acésta, şi neputêndŭ în destulŭ a mĕ mira, că cum de nu s'au insinuatŭ şi ceilalţĭ tinerĭ românĭ toţĭ, putêndu-se face acésta tocmai pe aceiaşĭ basă, pe care amŭ fostŭ eu insinuatŭ, întêlnindŭ pe d. M.. numai decâtŭ l'am interpelatŭ asupra motivelorŭ faptului sĕvêrşitŭ de dnia-sa.

Interpelaţiunea mea, prin care amŭ reînprospĕtatŭ în memoriă casulŭ întocmai cum s'a întêmplatŭ, nu 'i-a prea venitŭ respectivului domnŭ la socotélă. Dar cu deosebire nu i-a convenitŭ atuncĭ, când l'amŭ avizatŭ, ca sĕ fie pregătitŭ dinainte, că »nicĭdecum nu voiŭ mărturisi înaintea senatului, că amŭ contribuitŭ şi ca mi-aşŭ fi datŭ consimţĕmêntulŭ.«

Acésta s'a întêmplatŭ în preḑiua interogatorului. In ḑiua interogatorului numai ce mĕ pomenescŭ că mi sĕ spune, că amŭ fostŭ auḑitŭ de unŭ respectivŭ Domnŭ de unulŭ dintre cei acusaţĭ şi pedepsiţĭ), dându-mĭ consêmţĕmêntulŭ. Acéstă atitudine revoltătóre de simţurĭ m'a pusŭ în uimire şi cu atâtŭ mai tare m'am hotărîtŭ a nu recunósce înaintea senatului, că amŭ contribuitŭ şi că mĭ'aşŭ fi datŭ consêmţĕmêntulŭ, fără însă a afirma aceea, după cam ḑice corespondentulŭ, că »amŭ desfătuitŭ pre trimiţĕtorii depeşei.«

Dér cumcă tóte atacurile, carĭ le-amŭ primitŭ eu nu se potŭ reduce la altceva, decâtŭ numai la maliţiă, se póte observa şi de acolo, că deşĭ în motivele arătate de senatŭ la aducerea sentinţei se ḑice: „*ceilalţi acusaţi, afară de Ionŭ Elecheşŭ şi Enea Draia, încă au recunoscutŭ că şi-au datŭ consêmţĕmêntulŭ la trimiterea telegramei şi că au contribuitŭ la acoperirea speselorŭ de espedare,*" totuşĭ numai eu singurŭ am fostŭ atacatŭ fiindcă eu am fostŭ absolvatŭ de sub pedépsă, până când d-lui Elecheşŭ, fiind încâtva pedepsitŭ i-s'a datŭ pace şi spiritile maliţioşilorŭ n'au căutatŭ a'lŭ mai calumnia şi pe d-nélui. Sunt pe deplinŭ convinsŭ, că câtuşĭ de puţină pedépsă sĕ fi căpĕtatŭ şi eu, n'aşŭ fi fostŭ espusŭ atacurilorŭ unui rĕuvoitorŭ.

Enea Draia.
stud. jur.

SCIRĬ TELEGRAFICE.

(Serv. part. alŭ »Gaz. Trans.«)

Paris, 10 Iuniu. — Tractatulŭ franco-chinezŭ s'a subscrisŭ erĭ după améḑĭ.

Londra, 10 Iuniu. — Gladstone a declaratŭ în camera comunelorŭ, că în urma votului de alaltaerĭ cabinetulŭ îşĭ dă demisiunea. Amêndouĕ camerile s'au amânatŭ până Vinerĭ.

Sofia, 10 Iuniu. — Sobranja s'a deschisŭ în modŭ solemnŭ printr'unŭ discursŭ alŭ Tronului.

Cairo, 10 Iuniu. — Cassala a căḑutŭ la finele lunei Maiu.

Pesta, 10 Iuniu. — Archiducele Ludovic Carol a visitatŭ erĭ cu soţia esposiţiunea, aḑĭ de diminéţă visitéză spitalulŭ Elisaveta. ér după améḑĭ érăşĭ esposiţiunea.

DIVERSE.

Puterea superstiţiunii. — »Gazeta Buzĕului« publică următórele: »In nóptea de 18-19 curentŭ, de către nisce individĭ necunoscuţĭ s'a desgropatŭ din curtea bisericei sf. Nicolae, din comuna Vernescĭ, osĕmintele decedatului Matache Căplescu, care era mortŭ de vre-o doi anĭ trecuţĭ, ducêndu-le unde nu se scie. Impregiurarea care a provocatŭ acestŭ faptŭ este, că decedatulŭ Căplescu a muritŭ spênḑuratŭ, şi locuitorii credŭ că seceta ce'i bântuie provine din causă că se găsesce acestŭ spênḑuratŭ îngropatŭ la biserică, pe când, după cum ḑicŭ ei, trebuie sĕ se îngrópe la loculŭ unde s'a găsitŭ spênḑuratŭ, şi că dacă se va desgropa şi da pe gârlă, ploile se vorŭ pornì; astfelŭ împinşĭ de acéstă credinţă l'au desgropatŭ şi se crede a'lŭ fi datŭ pe gârlă. Acéstă decisiune se luase de locuitorĭ încă din anulŭ trecutŭ, dar la încercarea ce au făcut-o de a'lŭ desgropa nu au pututŭ reuşì decâtŭ a'i rupe un piciorŭ, fiindŭ că îi apucase ḑiua, pe care dându'lŭ pe gârlă, întêmplarea a făcutŭ ca la veri o douĕ ḑile sĕ se pornéscă ploile; ceeace a contribuitŭ a le întărì mai multŭ credinţa în acéstă ereziă«.

* * *

Sĕlbătăciă omenéscă. — In Cracovia s'a înfăţişatŭ naintea tribunalului procesulŭ unei părechĭ, care dovedesce până la ce punctŭ esistă în unele din stratele sociale cruḑimea şi canibalismulŭ. Écă afacerea: Lui Iosef Malíka, proprietarŭ în orăşelulŭ Ţwiertignitz, i s'a furatŭ la 18 Obtomvre 120 de florinĭ ş-unŭ talerŭ. Elŭ acusa mai ântêiu pe soţia sa Ana că i-ar fi furatŭ banii. După ce dênsa pe cruce i-a juratŭ că nu este vinovată, amendoi soţii au mersŭ la o cărturărésă, care le spuse că nu o femeă, dér unŭ bărbatŭ a fostŭ acela care le-a furatŭ banii. In urma acestei preḑicerĭ bănuiala lui Malika căḑù asupra servitorului sĕu Petru Kapusta. Ca sĕ-lŭ facă sĕ-şĭ mărturiséscă faptulŭ, dênsulŭ l'a dusŭ într'unŭ grajdŭ, unde amêndoi soţii l'au legatŭ strânsŭ cu frânghii la picióre şi la mânĭ. După aceea, nevasta lui Malika luà o ólă de spigă, cu cărbunĭ aprinşĭ şi înăuntrulŭ căreia era unŭ cuiu înroşitŭ. Malika şi soţia sa străpunseră cu cuiulŭ înroşitŭ piciórele şi tălpile bietului servitorŭ. Cu tótă acéstă grozavă tortură, în care trupulŭ nenorocitului Kapusta fusese friptŭ, cu tóte că dênsulŭ nu recunoscuse faptulŭ, l'au mai arsŭ în deosebite părţĭ ale trupului c'unŭ ferŭ roşitŭ, ér soţia lui Malika îi ardea tălpile c'o luminare aprinsă. In urma torturilorŭ suferite, servitorulŭ recunoscŭ că cu adevĕratŭ a furatŭ suma citată, şi că a ascuns'o în scorbura unui arbore din pădurea apropiată. Pe când nevasta păzea pe servitorŭ, soţulŭ séu se duse la loculŭ arătatŭ. Când dênsulŭ s'a întorsŭ fără parale, negăsindŭ nimicŭ, otărîră pentru ca sĕ-lŭ facă pe servitorŭ, ca sĕ mărturéscă, sĕ-lŭ închidă şi sĕ-lŭ pedepséscă cu fomea până ce va mărturisi. Ilŭ duseră apoi pe acestŭ nenorocitŭ, jumĕtate arsŭ, într'unŭ grajdŭ de cai, ale căruia ferestre le astupară în adinsŭ. Ilŭ lăsară apoi acolo 18 césurĭ, fără mâncare, aprópe mortŭ, trîntitŭ pe o grămadă de băligarŭ puturosŭ. Din întêmplare, servitórea casei putù sĕ afle despre aceste lucrurĭ şi fugì ca sĕ însciinţeze justiţia, care arestà pe ambii soţĭ şi făcù sĕ se transpórte într'unŭ spitalŭ bietulŭ servitorŭ torturatŭ. Starea sa era fórte gravă ş'a trebuitŭ mai bine de patru lunĭ ca sĕ se vindece de aceste oribile rănĭ. La procesŭ, ambii acusaţĭ s'au înfăţişatŭ. Ministerulŭ publicŭ a cerutŭ condamnarea pentru trei motive: Rănirĭ grave, secvestrarea şi casne. Acusaţii au recunoscutŭ faptele ce li se imputau. Tribunalulŭ ascultândŭ şi pe advocatulŭ părţii, osândì pe ambii soţĭ la câte unŭ anŭ de închisóre.

* * *

O anecdotă despre Victorŭ Hugo. — Era 1828 după ce se jucase Hernani; Victorŭ Hugo făcù o escursiune în Bretania şi în Nomanda. Pe drumulŭ dela Rouen, aflându-se în diligenţă, începù sĕ vorbéscă cu unŭ călĕtorŭ. — Domnule, ḑise călĕtorulŭ, sunt magistratŭ la Rouen, dar dta vii dela Paris şi a trebuitŭ sĕ auḑĭ vorbindu-se de Hernani? — Da, rĕspunse Victorŭ Hugo. — Nu este aşa, că este o piesă absurdă? — Póte că aveţĭ cuvêntŭ. Şi convorbirea urmà. Magistratulŭ declarà că unii din amicii lui întâlnise pe Victorŭ Hugo pe jumĕtate betŭ şi că în fiecare séră trebuia sĕ'lŭ ducă pe braţe acasă; când unŭ om bea peste mĕsură, nu póte sĕ producă decâtŭ opere absurde. — Neapĕratŭ, rĕspunse Victorŭ Hugo cu unŭ tonŭ convinsŭ. Sosiră la Rouen şi se coborîră la acelaşĭ hotelŭ; chelnerulŭ aduce registrulŭ de călĕtorí şi magistratulŭ, curiosŭ de a cunósce numele tovarăşului sĕu de călĕtoriă, cetesce pe désupra umĕrului sĕu: »Victorŭ Hugo«. — Potŭ sĕ sciu şi numele dtale? întrebà poetulŭ dându'i condeiulŭ. Magistratulŭ se făcù roşiu ca unŭ racŭ şi se grăbì sĕ plece.

* * *

Logodnă. — D. Demetriu Iorgoviciu, oficialŭ r. u. de comptabilitate în direcţiunea financiară din Seghedinŭ, 'şi-a încredinţatŭ de soţiă pe d-şora Elisaveta temesy Schiller, fica directorului financiarŭ din Seghedinŭ.

AVISŬ TEATRALŬ PREALABILŬ

Subsemnatulŭ amŭ onóre a preveni pe onor. publicŭ că voiŭ arangia cu societatea mea de operete compusă din 42 persóne artiştĭ de primulŭ rangŭ, deocamdată numai douĕ representaţiunĭ în Braşovŭ în hala festivă, cu scopŭ de a face cunoscută trupa mea dinaintea onor, publicŭ. Fiindŭ distinsă cu favorulŭ locuitorilorŭ acéstui nobilŭ oraşŭ voi deschide mai târḑiu unŭ ciclu mai mare de representaţiunĭ. Prima se va da Sâmbătă în 1/13 Iuniu 1885 în hala festivă cu piesa

Rĕsboiulŭ veselŭ

mare operă bufă de I. Strauss. Testŭ de Zell şi Eenée.

Voindŭ a face astfelŭ o încercare voiŭ deschide abonamentŭ numai dupĕ ce amŭ datŭ vr'o douĕ representaţiunĭ şi numai décă va dori publiculŭ acésta ceeace se va anunţa în afişurile de ḑi. Cu distinsă stimă.

Carol Polgar.

Rectificare. In numĕrulŭ trecutŭ 118, pag. 3 col. 1, rêndulŭ 22 de josŭ în susŭ în locŭ de administraţiunea sĕ se citéscă admiraţiunea, şi în locŭ de figurĭ sĕ se citéscă fagurĭ.

Editorŭ: Iacobŭ Mureşianu.
Redactorŭ responsabilŭ: Dr. Aurel Mureşianu.

Cursulŭ la bursa de Viena

din 9 Iuniu st. n. 1885.

Rentă de aurŭ 4%	98.60
Rentă de hârtiă 5%	92.80
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare	147.—
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (1-ma emisiune)	98.
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (2-a emisiune)	123.25
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (3-a emisiune)	108.50
Bonurĭ rurale ungare	102.60
Bonurĭ cu cl. de sortare	1C2.
Bonurĭ rurale Banat-Timişŭ	102.—
Bonurĭ cu cl. de sortare	101.—
Bonurĭ rurale transilvane	101.20
Bonurĭ croato-slavone	102. -
Despăgubire p. dijma de vinŭ ung.	—.—
Imprumutulŭ cu premiu ung.	116.
Losurile pentru regularea Tisei şi Segedinului	118.75
Renta de hărtiă austriacă	82.50
Renta de arg. austr.	83.05
Renta de aurŭ austr.	108 10
Losurile din 1860	139.
Acţiunile băncei austro-ungare	859.—
Act. băncei de creditŭ ung.	287.
Act. băncei de creditŭ austr.	289.50
Argintulŭ —.— Galbinĭ împărătescĭ	5.86
Napoleon-d'orĭ	9.85—
Mărcĭ 100 împ. germ.	60.90
Londra 10 Livres sterlinge	124.30

Bursa de Bucurescĭ.

Cota oficială dela 25 Maiu st. v. 1885.

	Cump.	vênd.
Renta română (5%)	—	90
Renta rom. amort. (5%)	—	93
» convert. (6%)	—	88
Împr. oraş. Buc. (20 fr.)	—	31
Credit fonc. rural (7%)	—	103¼
» „ „ (5%)	—	87¼
» » urban (7%)	—	10J¼
» » » (6%)	—	93
» » » (5%)	—	85¼
Banca naţională a României	1200	—
Ac. de asig. Dacia-Rom.	282	—
« » » Naţională	230	—
Aurŭ	10.20(%)	—
Bancnote austriace contra aurŭ	—	—

Cursulu pieţei Braşovŭ

din 10 Iuniu st. v. 1885.

	Cump.	Vênd.
Bancnote romănescĭ	8 95	8.96
Argint romănesc	8.80	8.85
Napoleon-d'orĭ	9.86	9 87
Lire turcescĭ	11.10	11.15
Imperialĭ	10.10	10.15
Galbenĭ	5.80	5.84
Scrisurile fonc. »Albina«	100.50	101.—
Ruble Rusescĭ	124.—	125.—
Discontulŭ	7—10 % pe anŭ	

Numere singuratice din „Gazeta Transilvaniei“ se potŭ cumpĕra în tutungeria lui I. Gross.

Anunţămŭ acelorŭ onoraţĭ cetitorĭ, carĭ vorŭ binevoí a se aboná la fóia nóstră de aicĭ încolo, că avemŭ încă în reservă numerĭ dela începutulŭ anulul 1885 prin urmare potŭ sĕ aibă colecţiunea completă.

Administraţiunea „Gazetei Transilvaniei.“

Tóte administraţiunile ḑiarelorŭ românescĭ suntŭ rugate a ne face oferta pentru publicarea acestui anunţŭ.

Mersulŭ trenurilorŭ

pe linia **Predealŭ-Budapesta** şi pe linia **Teiuşŭ-Aradŭ-Budapesta** a călei ferate orientale de statŭ reg. ung.

Predealŭ-Budapesta

	Trenŭ de persóne	Trenŭ accelerat	Trenŭ omnibus	Trenŭ omnibus
Bucurescĭ	—	5·00	7.45	—
Predealŭ	—	9 45	12.50	—
	—	9.47	1.09	—
Timişŭ	—	10.11	1.40	—
Braşovŭ	—	10.44	2.27	—
	6.22	10.51	2.55	—
Feldióra	7.01	11.18	3.38	—
Apatia	7.33	11.36	4.17	—
Agostonfalva	8.01	11.51	4.47	—
Homorodŭ	8.45	12.23	5.42	—
Haşfaleu	10.10	1.19	7.37	—
Sighişóra	10.29	1.30	8.0	—
	10.39	1.37	8.21	—
Elisabetopole	11.19	2.05	9 05	—
Mediaşŭ	11.54	2.25	9.43	—
Copsa mică	12.12	2.36	10.02	—
Micăsasa	12.56	—	6.20	—
Blaşiu	1.30	3.13	6.59	—
Crăciunelŭ	1.45	—	7.15	—
Teiuşŭ	2.11	3.40	7.43	—
Aiudŭ	2.55	4.01	8.29	—
Vinţulŭ de susŭ	3.17	—	8.55	—
Uióra	3.24	—	9.04	—
Cucerdea	3.31	4.24	9 12	—
Ghirisŭ	4.09	4.49	10.23	—
Apahida	5.36	—	12.32	—
Clușiu	5.56	5.58	12.59	—
	6.08	6.08	—	8.00
Nedeşdu	6.29	—	—	8.34
Ghirbĕu	6.45	—	—	8.59
Aghirişŭ	7.00	—	—	9.34
Stana	7.26	—	—	10.16
Huiedinŭ	7.48	7.14	—	11.04
Ciucia	8.28	7.43	—	12 17
Bucia	8.47	—	—	12.47
Bratca	9.06	—	—	1.21
Rév	9.26	8.22	—	2.05
Mezö-Telegd	10 01	8.48	—	3.08
Fugyi-Vásárhely	10.20	—	—	3.39
Várad-Velinţe	10.30	—	—	3.55
Oradia-mare	10.37	9.13	—	4.05
	10.51	9.18	10.37	—
P. Ladány	12.37	10.31	12 59	—
Szolnok	2.58	12.07	4.45	8.22
Buda-pesta	6 00	2.10	10.05	10.30
Viena	6.35	2.45	10 50	—
	3.00	8 00	6.05	—

Budapesta—Predealŭ

	Trenŭ omnibus	Trenŭ accelerat	Trenŭ omnibus	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus
Viena	—	7.15	—	—	—
Budapesta	6.47	1 45	3.15	6.20	8.00
Szolnok	10.37	3.4	7.2	9.11	11.44
P. Ladány	1.44	5.21	8.27	11.26	2.31
Oradea mare	5.33	6.41	—	1.28	—
Várad-Velencze	—	—	9.45	2.00	—
Fugyi-Vásárhely	—	—	9.59	2 11	—
Mezö-Telegd	—	7.14	10.28	2.31	—
Rév	—	7.42	11.36	3.18	—
Bratca	—	—	12.10	3.41	—
Bucia	—	—	12.45	4.01	—
Ciucia	—	8.31	1.31	4.26	—
Huiedin	—	9.01	2.56	5.08	—
Stana	—	—	3.29	5.27	—
Aghiriş	—	—	4.0	5.50	—
Ghirbĕu	—	—	4.18	6.02	—
Nedeşdu	—	—	4.36	6.24	—
Clușiu	—	10 0	5.05	6.43	—
	12.05	10.16	—	7 03	—
Apahida	12 31	—	—	7.26	—
Ghiriş	2.16	11.24	—	8.51	—
Cucerdea	3.12	11.43	—	9.31	—
	3.32	11 45	—	9.43	—
Uióra	3.41	—	—	9.51	—
Vinţulŭ de susŭ	3.50	—	—	9.58	—
Aiudŭ	4.25	12.08	—	10.24	—
Teiuşŭ	4.50	12.22	—	10.44	—
Crăciunelŭ	5.41	—	—	11.28	—
Blaşŭ	6.09	12.57	—	11.44	—
Micăsasa	6.40	—	—	12.18	—
Copşa mică	7.00	1.27	—	12 36	—
Mediaşŭ	—	1.45	—	1.22	6.01
Elisabetopole	—	2.06	—	1.56	6.40
Sigişóra	—	2.31	—	2.34	7.20
Haşfaleu	—	2.50	—	3.02	8.01
Homorod	—	3.48	—	4.41	10.05
Agostonfalva	—	4.19	—	5 30	11.02
Apatia	—	4.24	—	6.03	11.3
Feldióra	—	4.53	—	6.35	12.14
Braşovŭ	—	5.20	—	7.14	1.09
	—	5.3	—	—	1.50
Timişŭ	—	6.07	—	—	2.48
Predealŭ	—	6.32	—	—	3.23
	—	7.30	—	—	4.56
Bucurescĭ	—	11.35	—	—	9.40

Nota: Órele de nópte suntŭ cele dintre liniile gróse.

Teiuşŭ-Aradŭ-Budapesta

	Trenŭ ómnibus	Trenŭ omnibus	Trenŭ de persóne
Teiuşŭ	11.09	—	3.56
Alba-Iulia	11.46	—	4 27
Vinţulŭ de josŭ	12 20	—	4.53
Şibotŭ	12.52	—	5.19
Orăştia	1.19	—	5.41
Simeria (Piski)	1.48	—	6.08
Deva	2 35	—	6.39
Branicĭca	3.04	—	7.04
Ilia	3.36	—	7 29
Gurasada	3 50	—	7.41
Zam	4 25	—	8.12
Soborşin	5.09	—	8.49
Bĕrzova	5.56	—	9.29
Conopŭ	6.18	—	9.49
Radna-Lipova	6.57	6 14	10 23
Paulişŭ	7.12	6.30	10.37
Gyorok	7.27	6.47	10.52
Glogovaţŭ	7.56	7.17	11.18
Aradŭ	8.10	7.32	11.32
Szolnok	2.39	12.00	4 53
	3.16	12.14	5.10
Budapesta	7.10	2.10	8.16
Viena	—	8.00	6.05

Budapesta-Aradŭ-Teiuşŭ.

	Trenŭ de persóne	Trenŭ acceleratŭ	Trenŭ omnibus
Viena	11.00	7.15	—
Budapesta	8.05	1.45	8.00
Szolnok	11.02	3.44	11 40
	11 12	4.02	12 00
Aradŭ	3 37	7 53	5.25
Glogovaţŭ	4.13	—	6.19
Gyorok	4.38	—	6.46
Paulişŭ	4.51	—	7.00
Radna-Lipova	5 10	—	7.23
Conopŭ	5.38	—	7.51
Bĕrzova	5.57	—	8.10
Soborşin	6.42	—	5.58
Zam	7 14	—	9.28
Gurasada	7.43	—	9.56
Ilia	8.01	—	10.17
Branicĭca	8.21	—	10.38
Deva	8 47	—	11.05
Simeria (Piski)	9.05	—	11.23
Orăştiă	10 10	—	12.24
Şibotŭ	10.43	—	12.53
Vinţulŭ de josŭ	11.04	—	1.22
Alba-Iulia	11.19	—	1.40
Teiuşŭ	12 05	—	2.24

Aradŭ-Timişóra

	Trenŭ omnibus	Trenŭ de persóne	Trenŭ de persóne
Aradŭ	6.00	12.55	8.25
Aradulŭ nou	6.25	1.21	8.36
Németh-Ságh	6.50	1.46	8.54
Vinga	7.19	2.18	9.13
Orczifalva	7.38	2.36	9.25
Merczifalva	7.56	2.53	9 36
Timişóra	8.42	3.40	10.06

Simeria (Piski) Petroşenĭ

	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus	Trenŭ omnibus
Simeria	6 30	11.50	2.23
Streiu	7 05	12.27	3.00
Haţegŭ	7 53	1.19	3 49
Pui	8.46	2.10	4.40
Crivadia	9.33	2.57	5.28
Baniţa	10.11	3.35	6.07
Petroşenĭ	10.43	4.04	6.39

Timişóra-Aradŭ

	Trenŭ de persóne	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus
Timişóra	6.07	12.25	5.00
Merczifalva	6.40	1.16	5.50
Orczifalva	6.51	1.34	6.07
Vinga	7.08	2.04	6.32
Németh-Ságh	7.23	2.25	6 53
Aradulŭ nou	7 40	2 54	7.24
Aradŭ	7 5	3 1	7.40

Petroşenĭ—Simeria (Piski)

	Trenŭ omnibus	Trenŭ omnibus	Trenŭ de pers.
Petroşenĭ	6.49	9.33	5.28
Baniţa	7.27	10.14	6.08
Crivadia	8.06	10 54	6.45
Pui	8.50	11.37	7.25
Haţegŭ	9.31	12.17	8.02
Streiu	10.16	12.58	8.44
Simeria	10.53	1.35	9.15

Tipografia ALEXI, Braşovŭ.